

מכבשונו של רבינו מרן הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א על משכנות הרועים

גיליון ב' • יו"ל ע"י אגודת "על משכנות הרועים" - ירושלים • חודש אב ה'תשע"ט

מסורת ההלכה | שיעורי רבינו שליט"א

רש"ת מתוך שיעורי רבינו שליט"א
מוצגים לר"י בתמונת השעשוע

מי שאינו מתענה לענין קריאתו בתורה

ללא הזכרה זו, ודומיה הא דהמירא אמירת הבינו, אך סוף סוף לא נקט כן, ויש לעיין. איתא בסיומן קת, בדמשלים תפלת מנחה שהוספתי, שצריך הוא מקורס להתפלל את תפלת הערבית הממויינת, ורק אח"כ להתפלל שנית, להשלמת המנחה. איתא שם, שגם אם התקורס בערבית הממויינת הזכרת על ומטר, משיב כהתפלל את הממויינת, ויכול ללכת להשלמה, ע"י תפלת הערבית הטוספת.

ויש לעיין, ולכאורה לדעת ח' פרויזניאל, אינה תפלה כלל, ומוכרת צוה, דנקט כר"א רגולר, דגם לתכ"פ, ילא ידי תפילה, רק דספריה לו ההזכרה.

אלא דתקשי, שכיון שצדק, מדוע לא המיר המ"ב, לומר הבינו צומצם של חוסר זמן, צימות הגשמים. וז"ל דבאשר לתפלת הבינו נקט, שלא נתקנה תפילה זו, אלא בשיואלים זה עכ"פ דיעבד, אך לא השמטת ההזכרה, שקור"ם, לא ילא צוה, וזה דלא כפי שנקט ר"א רגולר.

אך עדיין י"ל, דלענין יחיד שאינו יודע לומר יעלה ויבא, הקב"ה נותנת, שצמקוס שלא יתפלל כלל, עדיף שיא לא חובת תפלה, אף שצוה, לא ילא חובת ההזכרה. וכן לענין ש"ך, שאינו יודע לומר ההזכרה, שעדיף שיתפלל מבלעדי ההזכרה, שצדק, לפחות מקיים תפלת הציבור, ועדיין צ"ע.

א. האם קורא בתורה, ודינו דלכתיב אחר.

כ"י תקס"ו ו' : אין עומד לקרות בתורה בנענה ציבור, מי שלא התענה. המדובר כאן הוא בעליה לתורה בפרשת "ויחל", שמי שאינו מתענה אינו עולה לתורה.

ויש מהפוסקים הסוברים, שמי שאינו מתענה, אף לא יהיה בעל קורא בפרשת "ויחל", וכמו בפסקי תשובה, דמי"מ אם אין בעל קורא אחר, שפיר רשאי לקרות בתורה. וזאת ע"פ הא דמצינו בסיומן תקסו בסקיף ה', שמי שאינו מתענה שלא יא ש"ך, אך כתב המ"ב בסקי"ח, שאם אין אחר, נעשה הוא לש"ך, וא"כ היה צדקן דידן שרשאי לקרוא בתורה.

אמנם נראה שיש לחלק בענין זה, ואין ללמוד מדברי המ"ב הנ"ל, שבאשר למי שאינו מתענה, בעצם אין בעיה לענין היוזם ה', וכל הבעיה היא מצד אמירת ענו, שזה אינו יכול לומר. ופוסק המ"ב שאם אין אחר שיעשה לש"ך, ויכל הוא להיות ש"ך, רק שאימרת תפילה "ענו" בנפוח "ציום התענית הזה", כמו מי שעלה להיות ש"ך בטעות, שאומר כן, דמצד של חוסר אפשרות חשיבא כדעבד.

ובענין הג"ל, דעת הט"ו, שהאינו מתענה, אינו רשאי לומר כלל ענו, ולכן, אין לו להתפלל לפני העמוד. אמנם דעת השעה"ש שאף לדעת הט"ו שהוא אינו יכול לומר כלל ענו, מ"מ מוטב שיתפלל הש"ך בלא ענו, מאשר יאשרו ויבארו הקהל בלא תפלה בציבור. והנה לא הקלו על הש"ך שבמקרה נמוך זה יאמר ענו, רק העדיפו שלא יאמר ענו כלל. אך באשר לקריאת "ויחל", אם איתא דהוא אינו רשאי לקריאה, מהיכ"ת יקרא אדם שאינו רשאי, ודבר מן שאינו מתענה וקראוהו לתורה בשמירת של צ' ו/ו, כ' במ"ב סקי"ט שדויעבד יעלה. ומסתבר דאמנם בה"ג, אם אין אחר, יקרא בתורה.

פסקי הלכה הנוגעים לזמן בין הזמנים

שאלות שנשאל רבינו הגאון שליט"א - מרשימות א' התלמידים

מזוזה

ש. מי שמקפיד על כתב 'בית יוסף', ויודע שהמזוזה במקום הנופש הוא כתב בצד"י הפוכה, האם יש להקל. ת. בשעת הדחק יוכל להקל.

תפילת הדרך

ש. היוצא באותו יום לטיולים רבים, ושוהה בכל מקום מספר שעות האם יש להתפלל תפילת הדרך, בכל נסיעה מחדש. ת. כשתתפלל בתחילת הדרך הראשונה ביום, יוצא בזה את כל הטיולים שיערכו באותו היום, ובלילה שאחריו.

ש. כששכח להזכיר 'ותחזירנו לשלום' בתפילת הדרך, האם כשישוב יתפלל שוב תפילת הדרך. ת. בדרך חזרה רצוי לחזור, אך בלא חתימת ברכה.

תרומות ומעשרות בשבת

ש. המתארח אצל חבירו בשבת, וחבירו אינו מחמיר לעשר את הקנוי, כיצד יעשר. ת. על האורח לבקש מן המארח רשות לעשר באמירת תנאי, וע"פ התנאי יוכל לעשר בשבת (ועיני עוד להלן).

הנוסח המקוצר לתנאי בערב שבת: "כל מה שאני עתיד להפריש מחו, יהא לתרומות ומעשרות וחלה, וגם הפדיון יחול כדיון." - הנוסח הארוך והמפורט, מובא בספר שמירת שבת כהלכתה פרק יא סעיף כב.

ש. האם תנאי שהתנה בערב שבת לענין מעשרות, מועיל אף אם הוזמן באמצע שבת.

ת. כיון שלא תיאם מראש עם המארח, אין מועיל התנאי שעשה.

ש. אם מתארח במקום ציבורי בשבת (כגון ציון הרשב"י) האם יכול לעשר לעצמו.

ת. אם המקום החוזק שמספק את הארוחות, מההכשרים המקובלים (כגון בד"ץ), אף שהוא רוצה לעשר שנית, רשאי לעשר אף בלא תנאי. וכמובן שאם אפשר יבקש רשות מהאחרים, ויתנה מע"ש.

נטילת ידיים

ש. מה דינם של מי הים לענין נטילת ידיים לסעודה.

ת. א. אין למלא ספל ממי הים, וליטול ידיים. אך יכול לכתחילה, לטבול את ידיו במי הים ולברך על נטילת ידיים. (ולהחזו"א על נטילת ידיים).

ב. מי הכינרת יוכל למלא בספל וליטול ממנו כיון שהם מתוקים, ורשאי לטבול בהם את ידיו, אך מברך על נטילת ידיים, וכן הוא הדין במי מעיינות.

ש. במי מרחצאות חמים האם יוכל לטבול או ליטול בהם את ידיו.

ת. מים חמים בדרגת היד סולדת, לא יטול בהם ידיים, אולם אם טובל בחמי טבריה ושאר מעיינות טבעיים, רשאי.

ציצית

ש. מי שפשט את הציצית, להיכנס לים לזמן מה, האם עליו לחזור ולברך, בשעת הליבישה.

ת. כשהפסיק שעתיים בין הפשיטה לליבישה, כשלושב הטלית קטן, לא יברך. באם הפסיק שלוש שעות חוזר ומברך. שהה בין שעתיים לשלש, מספק לא יברך.

תפילה

ש. כשאין עמו כובע וחליפה, ויש לפניו אפשרות להתפלל בציבור ללא כו"ה, או להמתין לכו"ה ויפסיד את התפילה בציבור, מה יעדיף.

ת. אם ארע הדבר באופן מיקרי וחד פעמי, עדיף שיתפלל במנין, אך אם יש חשש שיהפך למנהג של קבע, יקפיד על הליבישה המושלמת, אף שיפסיד המנין.

ש. תפילה בציבור בלא טלית ותפילין, או ביחיד בטלית ותפילין, הי מיינייהו עדיפא.

ת. כשחסרה לו טלית, יתפלל בציבור בלעדיה. אך בחיסרון תפילין, עדיף שיתפלל בתפילין, אף שיפסיד התפילה בציבור.

משא רבינו שליט"א במעמד מסיבת חומש

לתלמידי תלמוד תורה עטה"ק "תפארת שלום"

מודיעין עילית

חינוך לנער על פי דרכו

המסקנות שלהם, ואנחנו צריכים לעשות את הכל ההיפך.

יש עוד דבר באויבי תחכמי, אנחנו רואים היום הרבה ארגונים ופעילות של חזרה בתשובה, יש הרבה אנשים שהולכים לקורסים וכדומה, אבל הם כבר לא יכולים, קשה להם לחזור בתשובה, למה? כי הם קבלו בגיל ילדות חינוך 'על פי דרכו' לדרך שלהם, לימדו אותם בגיל ינקות שכל הדת זה משהו שמפגר אחרי קידמת העולם 'הנאור', הדתיים הם 'פנאטים' מחוסרי השכלה, הזויים דמיוניים, וכו'. ככה השרישו בהם, וכעת כשבגרו והגיעו לסמינרים והרצאות של חזרה בתשובה, ומראים להם דברים אחרים לגמרי, מ"מ הם לא יכולים להשתחרר מזה, והיחידים האלה שחוזרים בתשובה, הם גיבורים. ברור הוא שלולי החינוך הקלוקל הזה היו עוד הרבה שבים לכור מחצבתם, אבל החינוך הזה עומד בעוכרם, שזה נשאר לכל החיים. הם יודעים גם את הסוד הזה, ש"כי יזקין לא יסור ממנו", מהחינוך הגרוע שהם קיבלו.

אנחנו צריכים ללמוד מהם, אם רוצים להישאר איתנים בסערות התקופה, רק בצורה כזאת. וגם חשוב שבמסגרת הלימוד של החומש, (אני לא אומר להקדיש לזה זמן, אבל מפעם לפעם לזרוק לילדים), לנטוע בהם סלידה ושנאה מכל אלה שנגד התורה, לא שיחות מיוחדות, אבל אם אומרים למשל שיש סדום ועמורה, כמו שכתוב קציני סדום ועם עמורה, מבארים, היו חמש ערים שם, מה היה סדום, סדום היתה מטרפולין, שם היתה אוניברסיטה של כל הטומאה שלהם, משם יצאו כל המחנכים שלהם, זה סדום. להכניס לילדים, שגם היום האוניברסיטה וכל החינוך החילוני והלא דתי, זה הכל סדום, במילה אחת שאומרים זה מכניס לילד, כבר מגיל צעיר סלידה מכל העולם החילוני והפשוט, מילה אחת. מזכירים נמרוד, אז הרב'ה מספר כמה הוא היה מושחת וכו', ועל הדרך להכניס שגם היום ככה, יש ממשלה ויש כנסת, והם כולם כאלה. זה לא במסגרת הלימוד הרגילה, אבל במילה אחת שאומרים מחזירים בנפש הילדים את הריחוק מהעולם הזה. אל לנו לחשוב 'ילדים קטנים מהם מבנים כבר...'. החילונים האלה כשהם היו ילדים קטנים הכניסו להם ג"כ את זה, בצורה הפוכה כמוכן, ולכן הם דבקים בע"ז שלהם לא יכולים לעזוב אותה.

אחרי שאנו זוכים לעמוד על המשמר ולמנוע כל השפעה מבחוץ, עלינו להכניס לילדים שלנו, להחדיר בהם את הסלידה מכל מה שרואים בחוץ, **שידעו וירגישו שחוץ מתורה ויראת שמים אין שום דבר בעולם**. - כמה זה חשוב, לא לזלזל בזה, להעביר כל דבר שלומדים בשתי מילים לפסים של החיים שלנו היום, זה יחזיק אותם אח"כ, זה ברור, המציאות מוכיחה את זה.

לפני כשנתיים, דיברתי לפני הילדים בתלמוד תורה 'תפארת יעקב' בבני ברק, לפני פורים היה שם כינוס לכל הילדים, יומיים לפני פורים זה היה, ובסוף הדברים אמרתי לילדים שאף ילד לא יעזב להתחפש לחייל או לשוטר. אחרי שגמרתי באו אלי בהתקפה, מה יש, מה היה ההו"א, מי יעזב פה לעשות דבר כזה... מה עלה בדעתך שמישהו פה יעזב להתחפש לחייל ח"ו, אף אחד לא חולם ע"ז. זה החינוך! לא חולמים ע"ז בכלל! אין הו"א כזאת, זה החינוך שצריך להיות, כזה ראה וקדש.

זכות החינוך הטהור הזה, והחינוך להתרחק מהרחוב ולסלוד מכל מה שנגד התורה, ברור שיגדלו לשם ולתפארת, זה תנאי לגדל תלמידי חכמים שיהיו דבקים בתורה, להשריש בקרבם שאין דבר אחר בעולם חוץ מהתורה הקד', הילדים צריכים להרגיש שכל דבר אחר הוא פסול ומאוס ובזוי, ואם הם ירגישו ככה אזי הם ידבקו בתורה. כולם יזכו להיות תלמידי חכמים גדולים, להביא נחת להורים הנכבדים, לסבים והסבתות כמו שהזכירו, ובעיקר להקב"ה.

כבוד ראשי הישיבות, הרבנים האברכים החשובים תלמידי חכמים, והילדים היקרים. עכשיו מתחילים ללמוד חומש, כרגיל הרבה חושבים 'נו, מתחילים עם ילדים בגיל הזה ללמוד חומש, מה הם מבינים בחומש... הרי אפילו עם יסבירו להם את הכל, בראשית, (הגם שמתחילים עכשיו ויקרא, אבל אח"כ בראשית), לא יכולים להבין בגיל הזה, את כל המשמעות האמיתית של כל מה שהתורה מספרת שם' וכו', - כך רווחת התחושה אצל רבים.

אבל באמת הבעל התניא אומר, על דברי הפסוק (משלי כב, ו) "חינוך לנער על פי דרכו", ע"פ דרכו זה נקרא ע"פ הדרך שהילד מבין, לא נאמר ע"פ דרך התורה, אלא חינוך לנער 'על פי דרכו', כמו שילד בן חמש מבין כך תחנך אותו, עם משלים סיפורים וכד', אפילו אם אתה חושב שהוא לא מבין כדבעי, אפי' שיש לפעמים תחושה של 'מה יוצא מזה', שהרי ממילא כשהילד יגדל יותר הוא יתחיל ללמוד מחדש את הכל, שאז הוא כבר יבין את הכל בצורה אחרת לגמרי, וא"כ ישנם שתוהים שלכאן מה יוצא מזה.

אבל באמת לימדונו: "חינוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", שזהו הערובה לנו שגם בעת כי יזקין לא יסור ממנה, תלוי ועומד ב'חינוך לנער ע"פ דרכו', בזמן שנראה שאיננו עצם התכלית. כי היסודות האלה, אותם שאתה חושב שהוא הרי בין כה לא מבין, היסודות האלה נכנסים וחוזרים לו עמוק ללב, וקונים שם שביתה עד ימי זיקנה ושיבה שלא יסור מהתורה. ההבנה של אח"כ, ברור שהיא חשובה מאד, אבל מה שמחזיק אותו כל החיים, זה דווקא מה שהוא ינק בגיל הזה, זה מחזיק אותו. חינוך לנער ע"פ דרכו - גם כי יזקין לא יסור ממנו, כך בעל התניא מסביר את זה. [אמנם בגמ' בקידושין (ל, ע"א) אומרת על הפסוק הזה "חינוך לנער ע"פ דרכו", שהמכוון בזה על גיל שש עשרה עד עשרים ושתים, יש כאלה שאומרים משמונה עשרה עד עשרים וארבע, ע"ש בביאור מחלוקתם, מ"מ אני אומר, גם אם נלמד לפי פשוטו ישלע פי דרכו' הכוונה דרך של ילד קטן, זה מה שיחזיק אותו כל החיים].

יש ענין 'מאויבי תחכמי', אנחנו רואים שמשרד החינוך משקיע מיליונים, מליארדים, אינני יודע כמה, ומפעיל 'אנשי חינוך', 'פסיכולוגים', כל מיני אנשים מומחים, איך להכניס לילדים בגיל צעיר יסודות כאלה באופן שלא ירגישו בזה, שהם יביאו אותם במשך החיים להתמרדות נגד היהדות, יש להם כל מיני רעיונות איך לעשות את זה, וע"ז הם עובדים בגני ילדים, כל מיני דברים, יש נס חנוכה, אומרים לא, נסביר להם איך נעשה השמן, וכמה סוגי שמנים יש בעולם, ואיזה בתי חרושת, ודברים כאלה. ובזה הם מרגילים אותם, שכל המחשבה שלהם וכל הפנימיות שלהם, יהיה לענייני העולם הזה, השכלה של עוה"ז, ערכים של עוה"ז, משנים להם את כל היהדות בצורה כזאת.

והם יודעים שזה השקעה טובה, כי דווקא בגיל הזה, הם יודעים את הסוד הזה, שכפי גדול ה'חינוך לנער ע"פ דרכו' כך יגדל, מה שמלמדים אותם בגיל צעיר, ילדים ילדות, כי יזקין לא יסור ממנה, כשהוא יהיה זקן גם הוא יתרגל שהעיקר בחיים זה עניני העוה"ז, אם חינוכו אותו חינוך דתי הוא יפרוק את העול אח"כ חלילה, זה המטרה שלהם. הרי לנו עד כמה חשוב ונחוץ ענין הזה, של החינוך הזה, שהוא עצמאי בלי השפעה מצידם, החינוך הטהור, כמה זה תואם את מה שכתוב "חינוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", מדרך התורה. אנחנו רואים, זה מאויבי תחכמי, לנו אין כ"כ הרבה כסף להשיג 'פסיכולוגים' וכד' לשאול אותם כל מיני שאלות, אבל באמת שאפשר בלי כסף להגיע אל המסקנה הזאת, אם הם אומרים ככה, סימן שמה שהם עושים, זה הכל שלילי, זה ברור, כל השפעה מבחוץ מזיקה, ממילא מובן מאליו, לא עולה לנו כסף להבין, הם כבר הוציאו את הכסף זה

משא רבינו שליט"א בכנס חיזוק במלאות שבע שנים להסתקות מרן רבינו הגרי"ש אלישיב זיע"א

בבית הכנסת "אהבת תורה" ברפ"ל, מודיעין עילית

עדרים עדרים. בתחילה היה מהלך אחד, של רבותינו הגדולים מרנן החזון איש הבריסקער-רב, הסטיפלער הרב שך הרב אלישיב, מהלך אחד. אחרי פטירתו של הרב אלישיב בחינת שריפה, הכל נהיה עדרים עדרים, כמה פילוגים וכו' וכו'.

אבל כתוב בתומים שיהיה עדר אחד שהוא העדר האמיתי, וכיון שיש הרבה עדרים, איך אפשר לידע ולבחור בעדר האמיתי, הן זה קשה מאד, זה ניסיון קשה מאד. כמה פילוגים - כמה עדרים נהיה...

'עדרת' דרשו חז"ל שהיינו עדרים, ובאמת לפי פשוטו 'עדרת' היינו נעדר לגמרי. אלא שזה לא סתירה, כיון שיש כ"כ הרבה עדרים לא רואים את האמת. כמה אנחנו צריכים להתחזק בדבר הזה, להימצא בעדר הנכון, למצוא את האמת והנכון. לשמור על התורה בטהרתה כמו שהיה בביהמ"ק.

אנחנו קרובים לר"ח מנחם אב, אנו קרובים ליום פטירתו של אהרן הכהן. התורה אומרת (במדבר כ, כג-כד) "ויאמר ד' אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול הר אדום לאמר, יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבוא אל הארץ וגו'. וכמה פסוקים קודם לכן מספרת התורה על רצונם של בני ישראל לעבור בארץ אדום, "וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום, כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת וגו', נעברה נא בארץ וגו' וימאן אדום נתן את ישראל עבור בגבולו". מבאר רש"י שם (כג), "מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשו הרשע, נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה".

← המשך בעמוד 3

אנו נמצאים בליל היארצייט של רבינו מרן הרב אלישיב זצ"ל, שהסתלק מעמנו היום לפני שבע שנים. האמת היא שההרגשה היא שמיום הסתלקותו חלפו כבר 'מאתיים שנה', מגודל השינוי והדהדרוד שחל מני אותו היום. וכהיום רואים היטב את כוחו הגדול בשמירתו האיתנה על צביונו של כלל ישראל. ועינינו הרואות את החורבן הגדול והשינויים הרבים שעובר הציבור החרדי מאז העדרותו.

ידועה השאלה שמצינו שינויי לשון בחז"ל על גודל מיתתם של צדיקים, שבמקום אחד נאמר 'גדולה מיתת צדיקים כחורבן בית אלקינו', ובמקום אחר אומרים: 'שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינו'. ומבארים, מה ההבדל בין 'חורבן' הבית ל'שריפת' הבית. יש בית שחורב, אך עדין נותרת האבנים, נשאר משהו מהבית. משא"כ כאשר הבית נשרף, אזי לא נשאר כלום. אלו הם ב' בחינות במיתת צדיקים, יש סילוק של צדיק שהוא 'רק' כחורבן בית המקדש, וזאת כיון שהותיר אחריו אחרים, הגם שלא בשלימות דרגתו, אבל מ"מ נשאר משהו. אכן, ישנם צדיקים שהסתלקותם היא כשריפת בית אלקינו, וזאת משום שלא הותירו אחריהם כמותם. לא הניחו תמורתם. אני חושב שלפי המצב של היהדות החרדית אחרי הסתלקותו של רבינו הרב אלישיב זצוק"ל, הרי זה בחינה של 'שריפת בית המקדש'.

כתוב שבעיקבתא דמשיחא תהי האמת נעדרת, אומרים חז"ל האמת נעשית

דברי בני ומספר שנשא רבינו שליט"א לפני מיטתו של הגאון המופלא רבי נחום יברוב זצוק"ל

גדול תורה נסתרי

היום בלילה היארצייט של רבינו מרן הרב אלישיב, הסמיכות הזאת יום ליום, אולי זה אומר משהו. שהרי כידוע כמה ר' נחום זצ"ל היה מקושר מאד עם רבינו מרן זצ"ל, הם למדו ביחד הלכות שחיטה, הלכות טריפות. וכמה הוראות היה לו ממנו. הרב אלישיב סמך עליו. ובאמת השחיטה שלו כמה שהיא היתה מהודרת... הייתי שם כמה פעמים ב'עטרות' בשחיטה, איך שהוא היה רץ ממקום למקום בכל התהליך של השחיטה, במסירות נפש. בדק כל פרט.

פעם אחת הוא גילה בסכין לפני השחיטה, איזה משהו דמשהו, הוא אסר חמישים עופות, וזרקו אותם. וככה הוא ניהל. וכידוע הוא היה בשטחים האלה 'מילה אחרונה', שאלו אותו מכל המערכות שחיטה, מכל המערכות שחיטה בכל המקומות. הוא לא היה עונה רק בשלו, כל מיני הלכות, כל מיני הכרעות, הוא היה פוסק אחרון, משהו מיוחד, הוא התמסר לזה בכל כוחו.

מקובל שבכל דור יש צדיקים נסתרים. אפשר להגיד, יש גם גדולי תורה נסתרים, הוא היה מגדולי התורה הנסתרים. הספרים שהוא חיבר, גדלות עצומה, היקף לא רגיל. אני בעיקר הכרתי אותו מהספר על ריבית, נושאים קשים מאד. הוא שט בתוכו, בתוך האוקיינוס, ים התלמוד, הים הגדול הזה, בשליטה מלאה, הוא קיפל בדבריו את כל הגמרות ראשונים ואחרונים, מערכות שלמות... זה הזכיר לנו מערכות של רבי עקיבא איגר, עד כדי כך.

הציבור לא ידע מהגדלות שלו, "גדול תורה נסתרי", מגדולי התורה ממש, ונסתרי, יכול להיות שהתפקיד שלו בשחיטה הסתרי והאפיל על הגדלות האחרת. עכ"פ, הגדלות שמה, בקושי היה ניתן לקלוט סימן אחד מה שכתב, כמה עמל היה צריך. איך הוא חזר על כל זה, זה תמיד הייתי מתפלל, ושאלתי אותו כמה פעמים: "איך היה לך כ"כ הרבה זמן לכתוב כ"כ הרבה ספרים..."

גם לאחרונה לפני כמה חודשים, הוא התקשר אלי, ידעתי כבר שהוא חולה, הוא שאל אותי כמה שאלות, אם אני יודע מה הרב אלישיב אחז בנושא הזה של דיני ברכות וברכת המזון, הבנתי שהוא כותב ספר בתוך המחלה שלו, על ברכות. קצת רמזתי לו: איך אתה יכול? לא לא, הכל בסדר הכל בסדר... כל מעייניו היה רק בתורה וירא"ש, בגדלות עצומה שהדור לא הכיר, איפה, אין לנו תמורתו.

אחרי הסתלקותו של הרב אלישיב, היה דבק במיוחד רבינו מרן רבי שמואל אויערבאך. ר' שמואל סמך עליו, הוא היה נוכח בכל הכינוסים שר' שמואל עשה בבית שלו, ממתי שהתחילו כל הבעיות וכל הגזירות. בדרך המיוחדת שלו, הוא שיתף פעולה בכל הדברים האלה, היה פעיל בכינוסים האלה, בכל עת שהוא התפנה, הוא היה פעיל, ודאג לדור מכל הבחינות.

כמו שאמרנו הוא היה נסתרי, אפשר לקרוא לזה נסתרי, לא הכירו את גדלותו. מה שכן הכירו שהיה לו גמ"ח גדול, שהוא עסק בחסד, אבא את החלק התורתי - הגדלות המיוחדת במינה. כמה ספרים הוא חיבר, בשיא העמקות, ושיא השליטה, בכל מרחבי הראשונים והאחרונים, כאחד הגדולים בדורות שעברו, מי יתן לנו תמורתו.

קשה מאד לעמוד במעמד הזה, ידענו שהוא חולה, אך לא ידענו עד כדי כך שזה יקרה... שהקב"ה ישלח ניחומים לרבנית, ולכל הבנים והבנות והמשפחה, ולכלל ישראל, ושיהיה מליץ יושר בשמים על משפחתו החשובה - שכולם אנשי תורה, (גם את אבא שלו הכרתי עוד), ושיהיה מליץ יושר, שיתבטלו הגזירות של הגיוס ושל החינוך, כל הדברים הקשים שיש. ונזכה לביאת משיח צדקנו בב"א.

כל הזמן ישב והסתכל בגמרא, אפילו בימי אבלו למד את מה שהיה מותר, שום דבר לא היה קיים חוץ מהתורה הקדו, ובטהרת החינוך, עמלינו אלו הבנים, לשמור על החינוך הטהור.

ביום הזה שמלאו ז' שנים מהסתלקותו, עלינו לזכור שצדיקים משולים לבית המקדש, שזה האור של כלל ישראל, התמרור להמשיך בדרך הנכונה שהוא לימד אותנו, בדרך שהעמיד לנו בעוז ובגבורה רבינו הגדול הדרכי שמואל זיע"א, שזה המסלול וההמשך של אותה הדרך מדור דור. ד' יעזרו לנו שנזכה לגדל את ילדינו לתורה ולירא"ש, ויהי נחת להורים ולקב"ה.

התורה מספרת לנו את הסיבה בעטיה מת שם אהרן, מאחר שהתקרבו לאדום, והיה זה להם לחטא שביקשו לעבור בגבולם, ומחמת זה נלקח מהם הצדיק.

ולכאורה קשה איזה קרבה היתה להם לאדום, הרי בסך הכל ביקשו לעבור בגבולם, ולא ביקשו שום קשר מעבר לכך. ובאמת יש מקום להגיד, שהטרוניא עליהם היא באופן בקשתם שהם אמרו "כה אמר אחיך ישראל", שהראו את יחסם לרשעים כיחס של "אחיך", אולי זה החטא. אבל אומר הסוכטשובער, נכון שעשוי נקרא אח של יעקב, כמו שכתוב "הלא אח עשיו ליעקב", אך כל מה שעשוי אח של יעקב הוא כשהוא "יעקב", אך כאשר הוא הוכתר בשם "ישראל", הוא כבר לא אח שלו, הוא ניתק ממנו, א"כ אומר הסוכטשובער, הטענה על ישראל שקראו לאדום "אחיך" ביחס לישראל, שאמרו "כה אמר אחי ישראל".

רואים כאן את הדקות של התביעה בהשקפה ובאמונה, כמה אנו צריכים להתחזק בזה, רבינו מרן הרב אלישיב זצ"ל שמר עוד על המבט הנכון, על ההשקפה הנכונה, על החיים, על צורת החינוך, על הכל.

אני זוכר בשעתו, כשיצא השבועון הנודע, שרבינו זיע"א חגר חרבו על ירכו ויצא כנגדם בחרב ובחננית, הקראתי לו מה כתוב שמה, יחסם לנשיא המדינה, על הא ועל דא, רבינו לא יכל לסבול את זה, זה החינוך? זה מחדיר רעל וארס, הוא יצא נגד זה.

היום אחרי שנהיה 'עדרים עדרים', חובתנו לשמור על הנקיות של הדרך האמיתי, בתוך העדר האמיתי! בפרט כעת שמשרד החינוך והשמד, מנסה לחדור לתוך מוסדות החינוך, והם עובדים בשני כיוונים, מצד אחד את הבנים בני שמונה עשרה להוציאם לגיוס, ומתנכלים בכל מה שאפשר, וכן בבנות כמה שהם יכולים.

ומצד שני בגיל הרך, הם משקיעים הרבה מאמצים, להכניס מפקחים וכו', להכניס כל מיני רעיונות מה ואיך ללמד, בבתי ספר, בגני ילדים, בחיידים, אצל כולם, בלי שירגישו בכלל, יש להם 'פסיכולוגים' שחקרו ודרשו איך להכניס ולהחדיר דברים מהצד מבלי שירגישו, נס חנוכה, מה זה נס חנוכה, מה למדו, שמן, איך עובד שמן, איזה עץ זה, וכו' וכו'. ואף אחד לא מרגיש כלום, הוא נמצא בבית והכל בסדר, הם לא יודעים מה מתבשל בתוכו, הוא עצמו לא מרגיש בכלל. אח"כ כשהוא גדול רואים את התוצאות רח"ל שהוא קיבל מושגים בלי שהוא הרגיש בכלל...

כמה השקיע רבינו מרן הדרכי שמואל זיע"א להקים את המוסדות בעצמאות על טהרת הקודש, הן בחיידים, הן לבנות, בבתי ספר ובגנים, שמעתי שיש פה בעיר כעת פעילות נחוצה בענין הגנים, מאד חשוב לחזק את זה.

תפקידינו לחזק את המורשת שלנו, להמשיך בדרכם של רבותינו גדולי הדור נ"ע, כמו שהזכרתי קודם, אחרי שנפטר הרב אלישיב, הכל נהיה עדרים עדרים, נשאר לנו העדר האמיתי, שהוא ההמשך של דרך ישראל סבא, וחובתנו לחזק את זה, לשלוח את הבנים לחינוך הטהור, וכן את הבנות. כמש"כ "חנוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו", אומר הבעל התניא גם דברים שאתה חושב שהוא לא מבין, תחנך אותו לפי הבנתו, כיון שזה מה שנשאר לו עד זקנה, כי יזקין לא יסור ממנו.

המגבית שעושים פה, מה ששמעתי, זה החינוך שמתבדלים מהחוץ שלועיגים מהכל, שלא נהיה 'אחיך' ישראל עם הרשעים, שכאמור התביעה בזה היא עד דק שבדק. ואם לא עומדים בעוז על המשמר, אזי יורדים אח"כ בלי להרגיש.

בזמן רבינו מרן הגר"ש זצ"ל שעשו 'אנשי רוח' חילוניים 'גשר', למצוא קשר חיבור ומחנה משותף בין חרדים לחילוניים, קראו לזה 'אמנת כנרת', זה היה ליד הכנרת באיזה בית מלון, ושמה תכנון, כתבו וכתבו, והיו דרשות וסיכומים.

לדאבונו היו שם נציגים מהחרדים, ג"כ שדברו על תרבות ישראל וכו', הרב אלישיב שמע מכך, והזדעזע ממש, זה ממש הרגז אותנו, הוא רתח ע"ז, פנה אלי, ניגשתי לפלוני, לאלמוני, שצריך לבטל את זה. דיברתי איתו, הוא קרא לזה 'טרייף חזיר', זה ביטוי יהודי ירושלמי, שזה הדבר הכי גרוע בעולם זה 'טרייף חזיר'.

ובאמת בס"ד זה התבטל בסוף, באותם הימים העיתון י.ג. היה בידיים טובות, וכתבו ע"ז, אמנם לא כתבו הכל, אבל כתבו על זה. אני גם כתבתי שם משהו בעילום שם, להסביר את חומרת הענין. בין השאר כינתי שם את החילונים בשם 'ערב רב'. היה לי ידיד אחד בעל תשובה חרדי, שבא אלי לביהכ"נ שלמדתי מוציא לי את העיתון הזה, והוא אומר לי כתוב פה שהחילונים הם ערב רב, אמרתי לו מה אתה רוצה ממני, הוא אומר לי פניתי למערכת אמרו לי שאתה 'הועדה הרוחנית' של העיתון, שאלו אותך ואתה אישרת את זה, איך אישרת כזה דבר, אמרתי לו: "לא בדיוק שאני אישרת את זה, אלא אני גם כתבתי את זה..." הוא אומר לי אני הייתי חילוני הייתי בדרגה גבוה בצבא, וחזרתי בתשובה, אז אני הייתי ערב רב, אמרתי לו, כן אתה היית ערב רב, תגיד תודה להקב"ה שיצאת מזה, הוא התרגז והלך, מאז הוא לא דיבר איתי יותר. יומיים אח"כ התקשר אלי נכד של הרב אלישיב, הוא אומר לי הבן אדם הזה אירגן קבוצה, שהגיעו למרן הרב אלישיב, ואמרו לו איך יכול להיות שיתד כתוב כאלה דברים, ואמרו לו מי "הפושע" שכתב את הדברים האלה, ענה להם הרב אלישיב: "אני אמרתי לו לכתוב את זה..." ויצאו בבושת פנים, זה היה בענין אמנת כנרת. מה הוא התכוון שהוא אמר לי לכתוב את זה, הוא דיבר איתי הרבה דברים, הגם שלא דיבר על נקודה זו באופן מפורש, אלא שמתוך רוח דבריו היה מובן פשוט שזה ככה. הרב אלישיב זה היה הכח שלו, שלא יכניסו כל מיני מחשבות זרות.

רבינו מרן הרב אלישיב זיע"א עמד בעוז על משמר החינוך וההשקפה מבלי לזוז כל שהוא מהדרך המסורה, וכשמדברים כאן על ענין החינוך הטהור בעיר, ברור הוא שזה רוח רצונו, שזה ההמשך של כלל ישראל, שחובתנו לשמור ע"ז כבבת עינו. וכמובן שעלינו להתחזק בלימוד התורה בעמל וביגיעה שזה הכל, וממנו נלמד שלא בזבז אף לא רגע אחד,

בעצרת המספר בבית הכנסת תלמידי 'ישבת פוניבו' - צעירים, מרכז בני ברק

לבבו נאמן לפניך

בלב חכם לב נתתי חכמה

שני מבקשים המרכיבים בגוף האדם הם המוח והלב. במוח נמצא השכל, הכישרונות וכו'. ואילו בלב נמצאים הרגשות, השאיפות, אהבה, שנאה וכיוצ"ב, כל אלו הם דברים השייכים ללב. לימוד התורה לומדים עם השכל, לכאורה זה שייך למוח, אבל באמת אנהנו מוצאים בתפילות על תורה שמתפללים על הלב: "פתח לי בתורתך", "תן לבבני להבין ולהשכיל לשמוע וללמוד וללמד", מבקשים על הלב שיתפתח בתורה ולא על המוח. אה"כ מבקשים "האר עיני בתורתך" זה שייך למוח, אבל שם כתוב בקיצור "בתורתך", עיקר התחינות והבקשות "להבין ולהשכיל לשמוע וללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים", מבקשים על "תן בלבבני", העיקר זה הלב. וכך גם כתוב בתורה "בלב חכם לב נתתי חכמה", חכם לב. רואים שבעיני התורה לא מספיק המוח אלא צריכים גם את הלב, מוח לבד כמה שיהיה גאון הכי גדול עדיין לא יכול לקלוט תורה, כי צריכים שהלב יהיה מלא אמונה, תשוקה ללימוד, שאיפה לגדלות, לעבודת ד', רק אז אפשר להצליח בתורה. ולכן עיקר הבקשות על לימוד התורה הם "פתח לי בתורתך" לא "שכלי אלא לבי", אם הלב פתוח השכל כבר יפעל.

וזהו הפשוט בפסוק "אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש, שבת בבית ד' כל ימי חיי", מה הכפילות אחת שאלתי אותה אבקש, זה אותו דבר אלא הכוונה היא "אחת שאלתי" אני שואל - מבקש מהקב"ה שיעשה שאני יהיה אחד כזה "אותה אבקש", שיתעשוקה שלי בלב תהיה רק התורה, שהלב שלי יבער לך שהדבר היחיד שאני מבקש בחיים זה רק "שבת בבית ד' כל ימי חיי", שזה יהיה המטרה של החיים שלי. רק אם "אותה אבקש" אזי יכול להצליח בתורה, בלי זה לא יכול.

כל צמא לכו למים

הגאון המופלא רבי משה מרדכי היה כולו לב, הוא למד עם הלב. המוח זה רק הכלים איך להבין את התורה, אבל העבודה הייתה עבודה בשכל. כולו היה לב, מלא אמונה, מלא אש, אש של עבודת ד', וזה סוד ההצלחה שלו בתורה. כמו שכתוב "כל צמא לכו למים" ואין מים אלא תורה, ומה הדין במים? אם שותה מים לצמא מברך שהכל ובורא נפשות, ואם שותה מים לא לצמא לא מברך. כך בתורה צריך להיות צמא לתורה, והצימאון - התשוקה היא לב, בלי צימאון התורה לא נקלטת.

המיוחד שבו שהיה כולו לב, כולו היה צימאון. אמרו עליו שהיה לו זיכרון נפלא, נו, אולי זה בא לתנחם אותנו למה אנהנו לא זוכרים, אומרים "הוא נולד עם זיכרון, לנו אין זיכרון טוב, אנהנו לא אשמים..." אבל בחובת הלבבות מתאר את הצדיק - 'פרושי' [כך הוא קורא לו], מתאר את מעשה החסד שלו ועוד, ובין היתר אומר על הפרוש שהוא "זכרן", יש לו זיכרון, ולכא' הרי זיכרון נתנו לו מן השמים, ומה ענין הזיכרון לצדקותו ופרישותו? אלא אנו רואים שזה לא כך, אם אהד הוא עובד ד' אזי יש לו גם זיכרון. זה אחד מהתכונות של 'פרושי'. זאת אומרת שאם לרבינו רבי משה מרדכי יצ"ל היה זיכרון, זה בא מהלב שלו,

מהפרוש - מהצדיק שבו, זה בעל זיכרון, וזה מחייב אותו. מצאת את לבבו נאמן לפניך זה העיקר, הלב.

הרגשה של לב טהור

בזמן החזון איש היה נהוג בעיריית תל אביב שהיו נותנים 'פרסים' מידי שנה בשנה למי שהמציא משהו או חידש משהו. בין היתר היה פרס גם ליצירות תורניות, כמו שהם קוראים לה. היו עושים טקס שלם עם כל מיני נאומים, והיו מתלקחים את הפרסים... יום אחד בא לחזון איש רב מסוים שעמד בראש הועדה של הפרסים ליצירות תורניות, עם עוד רב אחד שהיה חבר באותה ועדה, והוא אומר לחזון איש החלטנו לזכות את הרב בפרס על הספרים שהחזון איש הוציא. החזון איש התחיל להשתמט, והם משכנעים אותו שזה פרס כספי גדול וממזינים אותו לבל לקבל את הפרס, והחזון איש עומד על שלו ואומר שזה לא בשבילי. בשלב מסוים אמר לו אותו רב, אם קשה לרב לבוא עד לטקס, אנחנו נסדר שלא יצטרך לבוא ואנחנו נשלח את הכסף אל הרב הביתה, אמנם זה נגד התקנון, לפי התקנון כל אחד צריך לבוא לטקס, אבל אנחנו נעשה מאמץ ונסדר עם ההנהלה שהרב לא יצטרך לבוא, נשלח את הכסף הביתה. לכא' למה לא, מה רע בזה, החזון איש יקבל כסף... אבל החזון איש משתמט, והם לחצו ולא עזר כלום. בסוף אומר החזון איש, יש מישהו שלא נותן לי ללכת לשם! שאלו ולחצו לידע מי הוא זה ואיזה הוא, מי לוחץ על החזון איש ומונע ממנו דברים כאלו, אולי נגבר אותו, נסביר לו... אזי החזון איש הצביע על הלב ואמר, הוא לא נותן לי ללכת, הוא לא נותן לי ללכת לשם, הלב! שמעו את זה והשיחה נגמרה. [את המעשה הזה סיפר לי הבן של הרב השני שהלך לחזון איש]. עם שכל אפשר לדון ולהתווכח, אבל לא עם לב.

אצל גדולים הלב מכריע, לא תמיד השכל, יש הרגשת הלב שזה ככה. כמו שכתוב בגמרא (פנהדרי כו ע"א) על כל מיני דברים שאדם עושה "הלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות". שם מדובר על אחד שזמר גפנים בשביעית ואמר לעקל (קרב) בית הבד אני צריך, שזה מותר בשביעית, תוס' שם מסבירים שזה מותר בשביעית אם זה לא דרך זמירה, ומסיימת הגמ' הלב יודע מה האדם הזה באמת התכוון, אם לעקל בית הבד או לעקלקלות. מי יודע, הלב יודע, הלב של עצמו וגם לב של אחרים, בשביל זה צריכים לב, אם הלב טהור אחר.

הלב מרגיש. רבינו רבי משה מרדכי יצ"ל בחייו היה לו הרבה ביקורת על כל מיני פעולות שנעשו, דברים שאנשים לא הבינו אותם כ"כ, לא היה נראה כ"כ חמור שצריך כ"כ לבקר את זה. אבל כמו שאמרנו הלב מרגיש, אחד שהלב שלו טהור, מצאת את לבבו נאמן לפניך, הלב מרגיש דברים שאחרים לא הרגישו, לא הבינו בשכל, אדם עם לב זה משהו אחר.

ר"ה - יעזוב רשע דרכו

אנהנו נמצאים עכשיו בעיצומו של חודש אלו, ימי התקרבות להקב"ה לקראת הימים הנוראים, איך מתקנים את הלב? איך עושים שהלב יהיה כמו שצריך? כתוב "לדוד ד' אורי הבריא הוא, את הלב הטהור הוא, ממילא כל לימוד

וישעני", אומרים חז"ל "אורי" זה ראש השנה "ישעני" זה יום הכיפורים. מה הכוונה בזה, מדוע הביטויים האלה מראים על ראש השנה ועל יום כיפור. כתוב בפסוק "יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ד' וירחמהו ואל אלוקינו כי ירבה לסלוח", אומר רבינו יונה בשערי תשובה, איך עושים תשובה? ע"י אמירת וידוי, וידוי הוא מעיקרי התשובה, אבל זה מדובר על אנשים שהולכים בדרך הישר, ורק פה ושם נכשלים בחטאים, אין אדם צדיק בארץ אשר לא יחטא, להם מספיק הוידוי. אבל "האיש המתנייע על דרך לא טובה תמיד", מי שהמנמה שלו בחיים היא דרך לא טובה, הוא מחפש בחיים לא את עבודת ד' אלא את הנאות העוה"ל, זה דרך החיים שלו, ובעקבות זה הוא חוטא כל מיני חטאים, אם הוא יתחיל עם וידוי אין בזה ממש, זה כ"טובל ושרץ בידו", כי הסיבה נשארת בתוכו, לא יעזור לו להגיד וידוי, האדם הזה צריך ראשית כל להחליף את הדרך שלו, במקום שעד עכשיו הוא חי עם תשוקות להישגים בעוה"ל הוא צריך להחליף את הדרך שלו, לנסוע לכיוון אחר, אחד רוצה לנסוע לירושלים פתאום הוא רוצה שהוא נוסע לחיפה, הוא יגיד וידוי מה זה יעזור, קודם הוא צריך לנסוע לכיוון הנכון, אח"כ הוא יתחרט על מה שהוא עשה. קודם צריך שהחיים שלו יהיו בכיוון של עבודת ד', אח"כ הוא יעשה תשובה על החטאים שלו. אם ממשיך לנסוע באותה דרך מה יעזור התשובה שיעשה, הוא עוד פעם נמצא באותו מקום, טובל ושרץ בידו, צריך להחליף את הכיוון. זה הפסוק אומר "יעזוב רשע דרכו" הוא צריך להחליף את הכיוון, לסובב את המנונית לצד השני, אח"כ "ישוב אל ד' וירחמהו", יעשה תשובה וידוי.

בראש השנה אסור לומר וידוי, אפילו "אבינו מלכנו חטאנו לפניך" נסביר המ"ב (פי תקפ"ד סק"ג) שהכוונה שאבותינו חטאו, אבל אנהנו "אין לנו מלך אלא אתה". מדוע אין וידוי בראש השנה, הרי זה יום של תשובה, וידוי הוא מעיקרי התשובה. הביאור הוא כמו שהסברנו, ראשית כל "יעזוב רשע דרכו"! ראש השנה נועד ליעזוב רשע דרכו, להחליף את הדרך, ר"ה זה יום של קבלת האמונה, תקיעת שופר, קבלת עול מלכות שמים, תן פחדך ברה"א אדם צריך לקבל על עצמו את הדרך, להבין שהחיים זה רק לעבודת ד', אני נהיה עבד ד', אין עוד מלבדו, אין שום דבר, כל השאר שטויות. אחרי שמחליף את הדרך או מגיע וידוי, ביו"כ אומרים וידוי. זה הסדר שרבונו יונה אומר.

זה הכוונה לדוד ד' אורי, כשנמצא בחושך דבר ראשון צריך להדליק את האור לראות לאן ללכת, בלי האור הוא לא ידע לאן ללכת. "אורי זה ראש השנה", ברה"א נדלק האור לראות לאן אני הולך בכיוון הנכון. אח"כ "ישעני", צריך להוציא את עצמו מכל העברות, ולומר לקב"ה שאני חוזר בי על כל מה שעשיתי, ואני מבקש מהקב"ה להציל אותי, לסלוח לי. זה הכוונה אורי זה ר"ה ישעני זה יוה"כ.

הנפטר הגרמני"ש היה אדם עם לב מיוחד, לימוד התורה היה מהלב, לא סתם שכל אנושי רגיל. מה זה הלב? אמונה, עבודת ד'. לחזור בתשובה היינו לרכוש את הלב. עכשיו יש את ההזדמנות, אומרים "אותה אבקש", נבקש מהקב"ה את האותה אבקש, שיהיה לנו את הלב הבריא הוא, את הלב הטהור הוא, ממילא כל לימוד

התורה יהיה אחרת, כל החיים יהיו אחרת. את זה צריכים ללמוד ממנו. דבר ראשון צריך להתחוק באמונה, בעבודת ד', אח"כ יש תשובה, סליחה, וידוים. והוא יהווה לנו דוגמא איך בן אדם בומננו, לא מדובר על גדולי ישראל מדורות קודמים, אלא בומננו ראינו איך אדם יכול לרכוש לב טהור, כל כולו היה אש קודש לעבודת ד'.

כתוב שהש"ץ צריך ללבוש טלית בסליחות, אומר המטה אפרים שאם התחיל אשירי ולא היה לו טלית, ואחרי אשירי הביאו לו טלית, אם יבך ויתעטף בטלית לא יוכל להגיד קדיש, כי הברכה של להתעטף בציצית תהי' הפסק בין האשירי לקדיש, ולכן שיתעטף בטלית אחרי אשירי ויאמר עוד פסוקים של תהילים, ואח"כ יגיד קדיש. שאלת השאלה למה הוא צריך עכשיו להתעטף בטלית, הרי עד עכשיו לא היה לו טלית שיחבה עד אחרי קדיש כדי שלא יהיה הפסק. המשנה ברורה (סימן תקפ"א סק"ו) אומר שעטיפת הטלית של הש"ץ בסליחות זה בשביל אמירת השלש עשרה מידות, והרי יש עוד זמן עד אמירת שלש עשרה מידות, וא"כ יוכל להתעטף בטלית אח"כ ולא צריך לייצר הפסק לפני אשירי. וגע"פ שהמטה אפרים אומר שהסליחות עצמם גם מחייבות טלית, ג"כ צריך להבין למה צריך להתעטף בטלית בסוף אשירי, שיגיד את הקדיש - הקדיש הולך על אשירי - שלא יהיה הפסק, ואח"כ יתעטף בטלית. אומר המטה אפרים לא, הקדיש הוא חלק מהסליחות, וצריך להיות מוטעף בטלית גם בקדיש, לא רק בסליחות, ולכן אם הגיעה לו הטלית בסוף אשירי יתעטף בטלית לפני קדיש ויגיד כמה פסוקים ואחרי זה יגיד קדיש. מה הענין בזה? התשובה פשוטה, הולכים לבקש סליחה מהקב"ה, ראשית כל צריכים להמליך את הקב"ה, דבר ראשון צריכים להגיד "תגדל ויתקדש שמוה רבא", להחליף את הקב"ה, "עלמא די ברא כרונתיה וימליך מלכותיה", אח"כ יש סליחות. הקדיש לא הולך על האשירי, הקדיש זה ההקדמה לסליחות, הקדיש זה מלכות שמים, זה חלק מהסליחות, לכן הוא אומר שצריך ללבוש את הטלית לפני הקדיש, אפילו שזה יהי' הפסק מאשירי.

זה התפקיד שלנו עכשיו, בכו בכו להולך אבל צריך ללמוד ממנו, לראות אותו מולנו. כתוב בשל"ה שכל אחד שעושה איזה פעולה ולא יודע אם זה טוב או לא טוב, יחשוב כאילו יש לפניו את משה רבינו ושבעים סנהדרין, והוא עושה פעולה זו בפניהם, האם היה עושה כן או לאו, ככה כתוב השל"ה. נו, מי יכול לחשוב משה רבינו? מי שהכיר מקרוב את רבותינו בערכם רב, הרב שך, יכול לחשוב כאילו הוא עכשיו נמצא לידם, האם היה עושה כן או לא, אבל לא כולם מכירים משהו מקרוב. ובאמת שמספיק לחשוב אם רמ"מ היה פה הייתי עושה את זה, הוא עם כל הביקורת שלו, שבאה מלבו טהור, הלב יודע אם לעקל או לעקלקלות, הוא היה מבין בדברים אם זה לעקל או לעקלקלות, הוא לא היה מוותר לאף אחד. כל אהד יחשוב כפי הרעיון של השל"ה, אם הוא היה פה הייתי עושה את זה, מה הוא היה אומר. קשה להאריך, יהי רצון שנוכה לשוב בתשובה שלמה בחודש אלו, ולזכות לכוח"ט, לשנה טובה של יראת שמים, עליה בתורה, בריאות ופרנסה וחינוך הילדים, וכל טוב.

עלוך לגבהות הלב ורוממות הדעת על משכנות הרועים

מבכשונו של רבינו מרן הגאב"ד שליט"א
 יו"ל ע"ג אגודת "על משכנות הרועים"
 7470557@gmail.com

תרומות להפצת העלוך במקורדי נדרים פלוס
 עלון "על משכנות הרועים"
 ובנדריםפון במספר 037630585 קוד מס' 3695

ניתן להאזין לשיעורי

דבינו מן הגאב"ד
רבי צבי פרידמן שליט"א
 ממוצט"ק, ימי שלשי, ימי רביעי וימי חמישי
03-74-70-557
 בישיבתא דשמיא השיעור במוצט"ק
 בשעה 10:30 יעוצר בעידוד חי

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי נחום ב"ר משה יצחק אהרן ירוב"ל זצ"ל

בעל דברי סופרים ונבי ספרים
 אהב חכמי רבינו מרן ורישא דגמולא ונחמה

נתרם ע"י א' מבני המשפחה

לעילוי נשמת רבינו בעל משמר הלוי הגאון הגדול
רבינו משה מרדכי הלוי ב"ר יצחק שלזינגר זצלה"ה
 נתרם ע"י א' מבני המשפחה

לעילוי נשמת מרן רבינו יעקב חי ציון ב"ר צה"ה ערם זצלה"ה
 נתרם ע"י א' מצאצאיו שליט"א